

Vernieuwingschool Agora biedt thuiszitters een kans

In het pilotproject Agora Underground krijgen thuiszitters een leertraject op maat met begeleiding op afstand. Een faire kans op een zelfstandig en menswaardig bestaan is het doel.

“Tijdens een vakantie week leerde ik meer dan in maanden op school”, vertelt Joshua (12) die groep 5 oversloeg en vervolgens thuis kwam te zitten. Hij liep onder andere vast op het gebruik van methodes. “Alleen als ik het hele plaatje kan zien, zie ik het nut om iets te leren. Terwijl ik, als ik vrij ben, uit mezelf op onderzoek uitga. Nadat ik was hersteld van een bore-out, heb ik thuis in anderhalf jaar groep 5 tot en met 8 gedaan.”

Joshua is een van de acht leerlingen die meedoen aan het pilotproject Agora Underground: een hybride vorm van onderwijs gestoeld op de ervaringen van vernieuwingschool Agora. Dat kinderen enthousiast raken als ze hun eigen interesses mogen volgen, bewijst deze school sinds haar start in Roermond in 2014. Agora biedt middelbaar onderwijs op elk niveau zonder roosters, vakken of cijfers, maar wel met een regulier eindexamen. Vielen de resultaten van de eerste lichtingen nog tegen, vorig jaar zijn er 51 van de 52 eindexamenkandidaten op vier locaties geslaagd. Grondleg-

ger Jan Fasen is ervan overtuigd dat deze resultaten zullen standhouden. Omdat de groeiende groep thuiszitters hem aan het hart gaat, bedacht hij voor hen een hybride versie. “Wat opviel was dat thuiszitters die voor Agora kozen, opeens geen thuiszitters meer waren”, legt hij uit. “Zij hebben baat bij een eigen leertraject, waarin ze zelf kunnen bepalen wat en hoe ze leren en waarbij de leraar hen verleidt tot diepgang.”

■ ■ ■

**‘WAT OPVIEL
WAS DAT
THUISZITTERS
DIE VOOR AGORA
KOZEN, OPEENS
GEEN THUISZITTERS
MEER WAREN’**

VERTROUWEN

De eerste pilotgroep die in augustus startte, zat in no time vol met leerlingen uit het hele land. Fasen: “Wettelijk gezien is het wel een dingetje omdat ze ingeschreven staan op de Agoraschool in Roermond. En met de bekostiging voor acht leerlingen kan ik geen fulltime leraar betalen. Daar ben ik met het samenwerkingsverband en de inspectie nog over in gesprek, ook omdat ik nu al weet dat een diploma voor sommigen niet haalbaar is.”

Voor Joshua, die in Overijssel woont waar geen Agora onderwijs in de buurt is, is het project een uitkomst. Al moest hij wel een mentale drempel over. “Het is al twee keer misgegaan op school, dus ik had er weinig vertrouwen meer in. Maar het is fijn om weer bij een groep te horen en bezig te zijn met dingen die ik leuk vind”, vertelt de jongen die nu al een handeltje drijft in hifi-apparatuur. “Ik heb ondernemersgeest en wil graag een nieuw bedrijf beginnen. Agora helpt mij daarbij. Omdat de maatschappij daar om vraagt, wil ik wel graag een diploma halen. Samen met Tim bekijk ik hoe die route eruit gaat zien. Tot nu toe gaat het wel goed.”

Tim Slot is de leraar die pilotgroep onder zijn hoede heeft. Hij stond aan de basis van Agora, ontfermde zich met succes over de leerlingen met de inge-

wikkeldste problemen, en was na tien jaar toe aan een nieuwe uitdaging. “Tijdens de eerste lockdown merkte ik dat coachen op afstand best goed te doen is. Dat sterkte mij in het idee dat dit kan lukken. Ik zie het als onze plicht om vanuit het onderwijs deze leerlingen iets te bieden.”

De rode draad in de problematiek van zijn groep is hoogbegaafdheid. Veel leerlingen zijn vrijgesteld van leerplicht op grond van artikel 5a van de Leerplichtwet, zoals beschreven in het coververhaal van dit *Onderwijsblad*. Slot: “Dit zijn kinderen die het grootste cognitieve potentieel hebben van alle kinderen in Nederland en die vallen uit op ‘ernstig beperkt en niet leerbaar’. Dat is toch bizar? Ze zijn vreselijk intelligent, maar weten vaak niet wat ze willen, omdat ze geen perspectief meer hadden. Het hele idee dat je de kans hebt iets te gaan doen met je

leven, gold niet meer voor hen. Sommigen hebben bovendien een trauma. Posttraumatische Stressstoornis associeerde ik alleen met bembommen in Afghanistan, het is ongelooflijk dat je dat ook van school kunt krijgen.”

Alleen al bij de gedachte om een schoolgebouw in te gaan, begon leerling Deam (15) te hyperventileren. Hij volgde 3,5 jaar therapie om te herstellen van zijn trauma en depressie, waarna de zoektocht naar een nieuwe school in de Kop van Noord-Holland weer begon. Overall kreeg hij nul op het rekest tot Agora Underground op zijn pad kwam. “In een klein groepje online onderwijs op maat, dat klonk gewoon te mooi om waar te zijn”, vertelt hij. “Maar ik ►

Tim Slot leidt de pilotgroep Agora Underground, met daarin leerlingen Joshua en Deam. “Dit zijn kinderen die het grootste cognitieve potentieel hebben van alle kinderen in Nederland.”

Deam: "In een klein groepje online onderwijs op maat, dat klonk gewoon te mooi om waar te zijn."

Joshua: "Het is fijn om weer bij een groep te horen en bezig te zijn met dingen die ik leuk vind."

vind het echt goed gaan. Ik voel me op mijn gemak en ik kan werken aan punten en vaardigheden die ik belangrijk vind."

Hij doet een *challenge* waarin hij een eigen game ontwikkelt. "Daar was ik al mee bezig, maar ik kwam niet verder. Door de coachingsgesprekken met Tim lukt het wel. Het is fijn om weer begrepen te worden. Ik heb vaak gedacht: hoe kan het dat niemand in het onderwijs kinderen zoals ik echt begrijpt en er iets aan doet?"

GROEI

Elke dag begint en eindigt met een online bijeenkomst, in de tussentijd werken leerlingen zelfstandig en houdt Slot individuele gesprekken. Af en toe komt de groep fysiek bij elkaar, al is dat door corona tot nu toe nog maar een keer gelukt. 'Eerste hulp bij onderwijs', noemt Slot wat hij doet. "Per leerling ga ik op zoek naar wat werkt en voor mij is het project geslaagd als ik groei zie. Bij ernstig beschadigde kinderen zijn die stapjes soms onvoorstelbaar klein. Als het me lukt hun vertrouwen te winnen en contact te krijgen, dan heb ik al veel gewonnen."

Het doel is de kinderen een faire kans te bieden op een zelfstandig en menswaardig bestaan. "Samen gaan we op zoek naar wat dat is en wat ervoor nodig is om er te komen", vertelt hij. "Dat kost veel tijd en dus geld, maar dat is geen probleem als je bedenkt dat we kinderen weer in beweging brengen met kans op een toekomst. Ik heb een leerlinge die een briljante wetenschapper wordt, *mark my words*. Die gaat de samenleving in plaats van geld kosten, serieus geld opleveren."

Op dit moment wordt het project uitgebreid met vier andere groepen, waarvoor de sollicitatieprocedure loopt. "Ik ben op zoek naar mensen die bijna net zo gek zijn als ik en hun hart aan deze leerlingen hebben verpand. We moeten iets ontwikkelen dat de tand des tijds kan doorstaan en schaalbaar is, zodat we echt iets kunnen betekenen voor de grote groep thuiszitters."

HEFTIG

Deam hoopt dat het gaat lukken. "Dat er zoveel kinderen zijn zoals ik voor wie het onderwijs niet past, vind ik heftig. Ik hoop dat deze pilot laat zien dat onderwijs op maat wel mogelijk is."

Initiatiefnemer Fasen: "Als je elk kind leerrecht wilt geven, dan moet je hem ook de kans bieden om dat te verzilveren. Die verantwoordelijkheid ligt bij de samenleving. Voor thuiszitters hebben we te zorgen op een manier die alle middelen heiligt, want zij kunnen er niets aan doen dat het in het reguliere onderwijs niet lukt." Hij benadrukt dat het huidige onderwijsstelsel niet op de schop hoeft. "Voor heel veel kinderen is er een perfect model, er moeten alleen meer mogelijkheden komen voor kinderen die iets anders nodig hebben. Met Agora Underground willen we zo'n plek bieden. Alles wat je nu in ze investeert, verdient je als samenleving dubbel en dwars terug." ■